

**Mateřská škola Prušánecká 8, Brno,
příspěvková organizace**

Fakultní škola pedagogické fakulty Masarykovy univerzity

**Školní vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání
„Krok za krokem společně objevujeme svět“**

Školní vzdělávací program byl po společném zpracování schválen na pedagogické radě dne 30.8.2021 a aktualizován k 1.9.2023, plně nahrazuje ŠVP č.j. 158/2018

Účinnost od 1.9.2023

Č.j. 134/2023

Zuzana Davidová
ředitelka MŠ

<u>OBSAH</u>	č. str.
1. Identifikační údaje	2
2. Obecná charakteristika školy	3
3. Podmínky vzdělávání	5
3.1 Věcné podmínky	5
3.2 Životospráva	6
3.3 Psychosociální podmínky	7
3.4 Organizace	8
3.5 Řízení mateřské školy	9
3.6 Personální a pedagogické zajištění	10
3.7 Spolupráce s rodiči – spoluúčast rodičů	10
3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	11
3.9 Podmínky pro vzdělávání nadaných dětí	12
3.10 Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let	12
3.11 Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	12
4. Organizace vzdělávání	13
4.1 Vnitřní uspořádání školy a tříd	13
4.2 Pravidla pro přijímání dětí	14
4.3 Pravidla pro individuální vzdělávání	14
5. Charakteristika vzdělávacího programu	14
5.1 Základní charakteristika programu „Začít spolu“	14
5.2 Klíčové oblasti pedagogické práce ve vzdělávacím programu „Začít spolu“	15
6. Vzdělávací obsah	15
6.1 Práce s integrovanými bloky	15
6.2 Další projekty v MŠ	38
6.3 Třídní vzdělávací programy	38
7. Evaluace	39
7.1 Systém vnitřní evaluace MŠ	39
7.2 Tabulka autoevaluace – jak, co, jak často	39
8. Přílohy – neveřejné	41

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název dokumentu: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
„Krok za krokem společně objevujeme svět“

Číslo jednací: 134/2023

Název orgánu: Mateřská škola Prušánecká 8, Brno, příspěvková organizace

Kontaktní adresa: Mateřská škola Prušánecká 8, 628 00 Brno

Kontakty: tel.: 544 210 882
e mail: msprusanecka@skolyjm.cz
web: www.msprusanecka.cz
datová schránka: y4pkx4k

Zřizovací listina: vydaná Č.j. JMK12428/2004 OŠ
Krajským úřadem Jihomoravského kraje – odborem školství
IČO:62156942

Zřizovatel: Statutární město Brno
Městská část Brno-Vinohrady, Velkopavlovická 25, 628 00 Brno

Statutární zástupce: Zuzana Davidová jmenovaná do funkce OŠ MMB ze dne s účinností
od 1. 5. 2018

Kapacita školy: šestitřídní škola s kapacitou max. 162 dětí a školní jídelna
s vývařovnou a výdejnou

ŠVP PV č. j **134/2023**, platnost dokumentu od 1. 9. 2021, nahrazuje ŠVP PV čj. 158/2018

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Obě budovy mateřské školy se nacházejí v městské části Brno – Vinohrady, uprostřed sídliště. Provoz jednopatrové účelové budovy na ulici Prušánecká 8, byl zahájen v listopadu roku 1988. K 1. září 2021 byly v budově bývalé základní školy otevřeny tři nové třídy a byla tak navýšena kapacita mateřské školy na 162 dětí.

V mateřské škole je celkem šest věkově smíšených tříd, ve kterých je zapsáno průměrně 25 dětí. Počet zaměstnanců vychází z limitů, normativů a zapojení do projektů MŠMT.

V přízemí budovy na ulici Prušánecká je třída Berušek, v prvním patře pak třída Sluníček a Soviček. Prostředí všech tříd je uspořádáno do center aktivit. Sociální zařízení korespondují barevně se třídami. Součástí každé třídy je dobře větratelná úložna lehátek a lůžkovin a přípravná stravy. Lehátka se pro odpočinek dětí připravují v době pobytu venku. Ke každé třídě také náleží šatna pro převlékání dětí a šatna pro učitelky.

Provozní pracovnice mají svoje šatny v u vchodu do objektu MŠ.

Vaření probíhá v kuchyni, která je vybavena profesionálními gastronomickými zařízeními. V roce 2021 a 2022 prošla rozsáhlou rekonstrukcí. Provoz v kuchyni zajišťují hlavní a dvě pomocné kuchařky a na částečný úvazek zaměstnaná vedoucí školní jídelny. Kuchyně zajišťuje stravu i pro odloučené pracoviště.

K zázemí pro podporu vzdělávání slouží šatny učitelek, volně přístupná knihovna a společné didaktické pomůcky jsou umístěny v ředitelně společně s multifunkční barevnou kopírkou. V každé třídě je k dispozici počítač. Dále je v patře místo pro ukládání tělovýchovného nářadí a kancelář zástupkyně ředitelky, kde je zároveň uložen archiv.

Technické zázemí tvoří sklady potravin, čisticích prostředků, sušárna se skladem prádla a sušičkou, kancelář vedoucí školní kuchyně. V přízemí se také nachází keramická dílna s keramickou pecí.

Mateřská škola disponuje dvěma oplocenými zahradami. Obě jsou vybaveny herními prvky. Součástí zahrady na ulici Prušánecké je i terasa s pergolou. Zahrada je také využívána jako dopravní hřiště, patří sem i sklad hraček a WC s příslušenstvím.

Průběžně zahradu rekonstruujeme. Byly prořezány a upraveny túje, pokáceny napadené stromy a dřevo zpracováno na štěpku a k použití pro podpal k přenosnému ohništi. Byly pořízeny další vyvýšené záhony pro environmentální výchovu, pěstování zeleniny a bylinek.

K venkovní kuchyňce přibyla dílna s nářadím. Na jaře roku 2023 začal další fáze celkové rekonstrukce a revitalizace zahrady a vytvořena další herní zóna s provazovými prvky. Na podzim bude rekonstrukce pokračovat vytvořením fotbalového hřiště a opravou všech asfaltových cest s novým značením pro dopravní prostředky. V budoucnu bychom rádi pořídili nádobu na dešťovou vodu k zalévání zeleniny a bylin na vyvýšených záhonech.

V budově na ulici Bzenecká jsou vybudovány tři třídy. Ke každé náleží sociální zařízení a šatna pro děti. Pedagogové mají k dispozici sborovnu, v další místnosti jsou také velké skříně na uložení didaktických pomůcek a knihovny. Jsou zde také sklady prádla, čisticích prostředků a místnost sloužící jako keramická dílna. Provozní pracovnice mají svoji šatnu u vchodu do mateřské školy. Všechny místnosti jsou vybaveny vzduchotechnikou. K tomuto pracovišti byla vybudována školní zahrada, kde je k dispozici několik herních prvků a vyvýšené záhony. Byla zde nainstalována nádoba k odchytu dešťové vody na zalévání zeleniny a vrbových staveb. V návaznosti na nový přívod pitné vody bychom rádi v budoucnu pořídili pítka pro děti. Velkým problémem je však chybějící zázemí s toaletou.

Vzhledem k tomu, že se škola nachází v sídlišti, poblíž zastávky MHD, využíváme možnost navštěvovat zajímavá místa v okolí, která umožňují prožitkové vzdělávací aktivity:

- Hádecká planina
- Stránská skála
- Mariánské údolí
- Bílá hora
- Jezírka
- Zetor – výstava traktorů
- Knihovna Jiřího Mahena

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

Budova Prušánecká 8

Vstup do školy je tvořen třemi samostatnými vchody. V chodbách směřujícím ke třídám jsou umístěny informační nástěnky-úřední desky a tzv. schránky důvěry pro připomínky rodičů. Chodby jsou barevné, vybavené dřevěnými prvky, znázorňujícími čtvero ročních období nebo pohádkový svět. Rodičům je vstup umožněn v určené hodiny s použitím čipu. Třídy jsou velké, slunné a dobře větratelné s plastovými okny, prostor je uspořádán do center aktivit, která umožňují vzdělávání v programu „Začít spolu“.

Materiální podmínky: třídy jsou vybaveny starším funkčním nábytkem, který je postupně měněn za nový a lépe vyhovující. V šatnách je nový nábytek odpovídající počtu dětí, sociální zařízení je zrekonstruované, umožňující intimitu dětí.

Hračky a didaktické pomůcky jsou dětem volně přístupné, odpovídají věkovému složení dětí a jsou postupně obměňovány a doplňovány. V každé třídě jsou klávesové nástroje nebo klavír a notebook. Ve dvou třídách jsou interaktivní tabule. K dispozici je tzv. Klokánův kufr, sloužící jako diagnosticko intervenční nástroj. Některé didaktické pomůcky uloženy v ředitelně, jsou využívány v případě potřeby. Ve třídách je na první pohled znám obsah probíraného tématu. Děti se svými pracemi podílejí na výzdobě tříd a chodeb.

Budova Bzenecká 23

Vstup do objektu MŠ je napravo od hlavního vchodu do budovy. Třídy se nachází v prvním patře. Vstup je umožněn pouze po přihlášení u hlavního vchodu nebo s použitím čipu, ve třídách je zařízení s videokamerou.

Je zde velmi prostorná chodba, na jejíž výzdobě se budou podílet děti s pedagogy v rámci tvoření v keramické dílně. Každá třída má samostatný vchod, ke kterému náleží šatna a hygienické zázemí.

U tříd jsou výdejny stravy a místnost pro přípravu dovezených obědů, vše je zařízení moderním gastronomickým vybavením.

K budově náleží přírodní zahrada vytvořená ve spolupráci se zahradním architektem. Jsou zde nejen herní prvky, ale především vyvýšené záhony pro pěstování bylin a zeleniny, ovocné keře a stromy a v neposlední řadě dřevěný zahradní domek sloužící k uložení hraček a nářadí, u kterého je nainstalována nádrž na dešťovou vodu. Kompostér je k dispozici na zahradě Prušánecké 8.

Materiální podmínky: třídy jsou vybaveny novým funkčním nábytkem, hudebními nástroji a přenosnou interaktivní tabulí. Pro odpočinek slouží kvalitní matrace – lehátka, která se společně s lůžkovinami ukládají do větratelných skříní. Hračky a didaktické pomůcky jsou průběžně doplňovány.

Pro realizaci hygienických a bezpečnostních požadavků máme vytvořeny tyto předpisy:

- Provozní řád
- Sanitační řády
- Prověrky BOZP – Deník kontrol BOZP, Deník vyhledávání rizik
- Směrnice pro evidenci majetku, Inventarizace
- Návrh na pořízení učebních pomůcek (součást TVP)

<u>Záměry mateřské školy ke zkvalitnění věcných podmínek</u>	termín
<i>Dokončení rekonstrukce zahrady Prušánecká 8</i>	2024
<i>Kryty na topení – Prušánecká 8</i>	2025
<i>Výměna staršího nábytku ve třídách Prušánecká 8</i>	2024
<i>Průběžné doplňování didaktických pomůcek a hraček dle návrhu pedagogů (součást TVP)</i>	2024

3.2 Životospráva

V rámci správné životosprávy jsou činnosti organizovány tak, aby zabezpečovaly rovnocenné uspokojování tělesných a duševních potřeb dětí.

Dětem je nabízena plnohodnotná pestrá strava, složení jídelníčku je pravidelně vyhodnocováno „spotřebním košem“. K vaření jsou využívány potraviny od lokálních dodavatelů a je pečlivě sledováno složení všech surovin.

Při příchodu do MŠ je dětem k dispozici mísa s ovocem a po celý den je zajištěn pitný režim s nabídkou neslazeného čaje a vody. Děti jsou vedeny ke kultuře stolování a mají možnost ovlivnit velikost porce, či si samostatně přidat. Jídelníček je vystaven v šatnách a na webu. V rámci pravidelných schůzek s rodiči jsou připravovány ochutnávky pomazánek, rodiče mají také možnost ochutnat obědy a vyjádřit se ke skladbě jídelníčku nebo ovlivnit způsob stravování svého dítěte (vynechání určitého pokrmu).

Škola je zapojena do projektu „Skutečně zdravá škola“, v roce 2021 splnila kritéria k udělení bronzového certifikátu. V projektu bude MŠ pokračovat i v dalších letech, v současné době usiluje o získání stříbrného certifikátu. V této souvislosti bychom chtěli ještě více spolupracovat s rodiči při pravidelných akcích na zahradě a práci v CA.

Pobyt venku je zajišťován každodenně, je závislý na povětrnostních podmínkách. V teplých měsících se vzdělávací činnosti přesouvají na zahradu nebo do okolí školy. Každý den jsou také zařazovány pohybové chvíle a zdravotní cvičení. V budoucnu se učitelky ještě více zaměří na rozvoj atletických dovedností dětí a podpoří jejich účast na sportovních akcích pořádaných pro mateřské školy ve městě Brně.

Při odpočinku na lehátkách respektujeme potřebu spánku dětí. Minimální doba odpočinku je 30 minut, poté děti, které neusnuly, vstávají a věnují se klidovým činnostem tak, aby nerušily ostatní.

Vštěpujeme dětem zdravé postoje a návyky tak, abychom předešli zraněním a infekcím. Učitelky i ostatní personál jsou pro děti vzorem.

<u>Záměry mateřské školy k dalšímu zkvalitnění v oblasti životosprávy</u>	termín
<i>Zapojení do projektu „Skutečně zdravá škola“ – stříbrný certifikát</i>	<i>2024</i>
<i>Užší spolupráce s rodiči při realizaci programu SZŠ</i>	<i>průběžně</i>
<i>Pravidelně zařazovat zdravotní cvičení a seznamovat rodiče s děním ve třídě</i>	<i>průběžně</i>

3.3 Psychosociální podmínky

Zajišťujeme dětem pocit bezpečí, jistoty a pohody. Jedním z principů programu „Začít spolu“ je účast rodičů na dění ve třídě. Proto i adaptační režim probíhá v naší škole v souladu s tímto programem. Rodiče pobývají s dítětem ve třídě po dobu, jakou potřebují, děti si tak pozvolna zvykají na nové prostředí i kolektiv a přechod z rodiny je díky tomu bezproblémový.

Klademe velký důraz na možnost uspokojování základních dětských potřeb. Vycházíme z Maslowovy teorie uspokojování základních lidských potřeb:

Všechny děti v mateřské škole jsou si rovny, všichni mají stejná práva, ale i povinnosti. Děti pozorně sledujeme, shromažďujeme informace v portfoliích a pomocí diagnostiky a promyšleného plánování pomáháme dětem se specifickými potřebami. Děti se podílejí na tvorbě pravidel soužití, výtvarně je zpracovávají a piktogramy jsou vyvěšeny v každé třídě.

Děti mají založena osobní portfolia, která je provází celým pobytem v mateřské škole. Ukládají si zde svoje výtvarné práce, pracovní listy, fotografie ze života ve třídě, narozeninové plakáty a další materiál. Při ukončení docházky do mateřské školy si tak dítě odnáší bohaté album zážitků a vzpomínek.

Komunikace mezi dospělými a dětmi, ale také mezi vrstevníky hraje klíčovou úlohu při fyzickém, sociálním, emočním a kognitivním rozvoji dítěte. Podílí se na spoluvytváření vlastní identity, pocitu sounáležitosti s kolektivem. Snažíme se o smysluplnou a zdvořilou komunikaci s dětmi, což má vliv na pozitivní sebepojetí dítěte.

<u>Záměry mateřské školy k dalšímu rozvoji v oblasti psychosoc. podmínek</u>	termín
<i>Pořízení diagnosticko intervenčního nástroje „Klokanův kufr“ pro pracoviště Bzenecká 23 a jeho pravidelné využívání</i>	2024
<i>zapojení do projektů „Šablony“, „MAP“ a využití možnosti personální podpory školního asistenta</i>	průběžně

3.4 Organizace

Konkrétní struktura dne a délka jednotlivých činností se vždy řídí potřebami dětí a odvíjí se od tématu, na němž ve třídě pracují. Učitelky vytvářejí podnětné a věcné prostředí, vhodné podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Učitelky promyšleně plánují vyváženou nabídku spontánních i řízených činností. V centrech aktivit nabízejí činnosti tak, aby si děti mohly vybrat jak podle věku, tak podle svých schopností. V centrech mají děti dostatečné množství volně přístupných pomůcek a her, které jsou doplňovány a obměňovány.

Organizace dne – časová osa

6.15 – 8.00 scházení dětí, rituál ranního úkolu pro rodiče a děti – rodiče vstupují do třídy volné hry dětí,

8.00 – 10.00 volné hry, postupná svačina, komunitní kruh, práce v centrech, reflexní kruh, zařazení zdravotních cviků, příprava na pobyt venku

10.00. – 12.00 pobyt venku

12.00 – 14.30 hygiena, oběd, odpočinek na lehátku, individuální práce s dětmi /příprava předškoláků/, svačina

14.30 – 16.15 volné hry dětí, pobyt venku, odcházení dětí z MŠ

Organizace dne je přílohou Školního řádu.

<u>Záměry mateřské školy k dalšímu rozvoji v oblasti organizace</u>	termín
<i>Připravovat vícekrát týdně smysluplné úkoly pro rodiče a děti</i>	<i>průběžně</i>
<i>Práce s „duhovou knihou“</i>	<i>průběžně</i>
<i>Důsledné vedení osobních portfolií dětí</i>	<i>průběžně</i>
<i>Založení portfolií začínajících pedagogů</i>	<i>průběžně</i>
<i>Reflexe v portfoliích pedagogů</i>	<i>1 x ročně</i>
<i>Důsledné dodržování doby pobytu venku</i>	<i>průběžně</i>

3.5 Řízení mateřské školy

Řízení mateřské školy a pedagogické personální zajištění je podrobně uvedeno v Organizačním řádu školy.

Nástrojem k řízení školy jsou všechny řády, předpisy a vnitřní směrnice MŠ.

V naší práci využíváme „Mezinárodní profesní rámec kvality ISSA“ tzv. „duhovou knihu“. Na pedagogických radách sdílíme svoje zkušenosti a náměty z naší práce, pomocí videonahrávek vyhodnocujeme funkčnost plánování v pedagogickém procesu, hospitacemi a společným sdílením se vzájemně inspirujeme.

Vedením provozních pracovníků je pověřena zástupkyně ředitelky a vedoucí školní kuchyně. Zástupkyně je také pověřena užší spoluprací s odloučeným pracovištěm. Ředitelka spolupracuje se zřizovatelem, OŠ MMB a dalšími orgány státní správy, dále pak s PPP Kohoutova, NIDV, SPC a se všemi školami v Městské části Vinohrady. Významná je spolupráce s PdF MU, pravidelně probíhá praxe studentů.

<u>Záměry mateřské školy k dalšímu rozvoji v oblasti řízení MŠ</u>	termín
<i>Vzájemné hospitace začínajících pedagogů</i>	<i>průběžně</i>
<i>kontrola fungování informačního systému v návaznosti na odloučené pracoviště, pravidelné hospitace</i>	<i>průběžně</i>

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Většina učitelek je plně kvalifikovaná a odborně způsobilá, jedna učitelka si doplňuje kvalifikaci studiem předškolní pedagogiky. Provozní pracovníce se starají o úklid, provoz kuchyně zajišťuje vedoucí kuchyně, která pracuje zároveň jako hospodářka. Učitelky se intenzivně vzdělávají v různých oblastech, dle plánu DVPP.

<u>Záměry mateřské školy k dalšímu rozvoji v oblasti personálního a pedagogického zajištění</u>	termín
<i>pravidelná účast pedagogů do vzdělávacích seminářích mateřských škol</i>	<i>průběžně</i>
<i>zapojených do programu „Začít spolu“</i>	<i>průběžně</i>
<i>Individuální supervize</i>	<i>průběžně</i>
<i>Samostudium pedagogů dle plánu DVPP</i>	<i>průběžně</i>
<i>Dohled na prevenci logopedické péče v MŠ</i>	<i>průběžně</i>

3.7 Spolupráce s rodiči – spoluúčast rodičů

Vyplývá z celkové filozofie programu školy. Rodiče jsou vedeni jako partneři při vzdělávání dětí. Úkolem školy a pedagogů je vytvořit podmínky pro fungování partnerského vztahu s rodiči dětí, navázat a pravidelně s nimi udržovat kontakt. Individuální přístup je realizován nejen ve vztahu k dětem, ale i k jejich rodinám tím, že je nabízen prostor pro výběr takového typu spolupráce, který nejlépe vyhovuje jejich potřebám, možnostem, životnímu stylu a zázemí. Škola je držitelem certifikátu „Rodiče vítáni“. Spolupráce s rodiči začíná již od prvního vstupu do mateřské školy v rámci adaptačního režimu. Každý den mají rodiče připraven úkol pro ně a jejich děti, který se realizuje ve třídě. Škola organizuje společenské akce ve spolupráci se Spolkem rodičů při MŠ Prušánecká, rodiče jsou zváni 2x ročně ke konzultacím

nad portfoliem dítěte. Mají možnost se kdykoli zúčastnit programu ve třídě, přinášejí náměty pro výchovně vzdělávací proces, konzultují s učitelkou prospívání jejich dítěte. V případě potřeby mohou rodiče po předchozí domluvě navštívit ředitelku školy a konzultovat s ní svá přání a požadavky.

Práva rodičů jsou zakotvena ve Školním řádu.

<u>Záměry mateřské školy k dalšímu rozvoji v oblasti spolupráce s rodinou</u>	termín
<i>Konzultace nad diagnostikou a portfoliem všech dětí na podzim a na jaře</i>	
<i>U dětí v posledním roce docházky do MŠ probíhá za jejich účasti</i>	<i>průběžně</i>
<i>Rozšíření nabídky literatury pro rodiče na obou budovách</i>	<i>průběžně</i>
<i>Každoroční snaha o získání certifikátu „Rodiče vítáni“</i>	<i>průběžně</i>
<i>Realizace edukativně – stimulačních skupin v MŠ</i>	<i>průběžně</i>
<i>Využití dotazníku pro rodiče a upevňování spolupráce v různých oblastech</i>	<i>průběžně</i>
<i>Rozšíření spolupráce s dalšími členy rodiny, zejména seniory</i>	<i>průběžně</i>

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vytváření podmínek pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami vycházíme z průběžného pozorování a především z diagnostiky dítěte. Probíhají časté konzultace s rodiči. Vzhledem k účasti školních a pedagogických asistentů ve třídách se snažíme o individuální přístup při vzdělávání dětí, využíváme dostupné didaktické materiály. Snažíme se především o chápající komunikaci a respektující přístup k dítěti.

Podpůrná opatření se podle organizační a pedagogické náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně škola poskytuje na základě doporučení školského poradenského zařízení a na základě zprávy z tohoto zařízení vytvoří individuální vzdělávací program. Učitelka průběžně vyhodnocuje dostatečnost podpůrných opatření a konzultuje situaci s rodiči. Škola velmi úzce spolupracuje s SPC.

<u>Záměry mateřské školy k dalšímu rozvoji v oblasti vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami</u>	termín
<i>doplňování didaktických pomůcek a inkluzivní metodiky</i>	
<i>v závislosti na druhu podpory dítěte</i>	<i>průběžně</i>
<i>vzdělávání začínajících pedagogů v oblasti komunikace s rodiči dětí</i>	<i>průběžně</i>
<i>vzdělávání pedagogů v souvislosti se speciálními potřebami dítěte</i>	<i>průběžně</i>
<i>vyhodnocování vzdělávání dětí na pedagogických radách</i>	<i>2x ročně</i>

3.9 Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

Nadané dítě je takové, které dosahuje mimořádných výkonů v oblastech rozumových schopností, v různých dovednostech. Pozornost je nutno upřít především na kvalitní diagnostiku. Máme zpracovaný diagnostický nástroj, který slouží pedagogům ve vyhledávání nadaných dětí. V případě velmi významného nadání doporučíme po konzultaci s rodiči vyšetření dítěte v PPP.

<u>Záměry mateřské školy k dalšímu rozvoji v oblasti vzdělávání dětí nadaných</u>	termín
<i>V rámci samostudia seznámit začínající pedagogy s knihou „Vyhledávání nadaných dětí v předškolním věku“</i>	<i>průběžně</i>
<i>rozšiřovat nabídku didaktických pomůcek pro nadané děti</i>	<i>průběžně</i>

3.10 Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let

Pro děti mladší tří let je nutné, aby získalo pocit bezpečí a jistoty. Program upravujeme tak, aby v něm byl prostor pro volnou hru. Řízené činnosti zařazujeme v menší míře. Učitelky se snaží např. nastavit u dětí hygienický návyk mytí rukou po použití toalety nebo naučit základům vhodného stolování. Upevňování těchto návyků ve skupině malých dětí se věnuje především školní asistent.

<u>Záměry MŠ k dalšímu rozvoji v oblasti vzdělávání dětí od dvou do tří let</u>	termín
<i>V případě potřeby dovybavit MŠ vhodnými hračkami a pomůckami</i>	<i>průběžně</i>

3.11 Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytujeme jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Ředitelka mateřské školy zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, pokud jsou v mateřské škole alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků (dle potřeby) v průběhu týdne.

Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Jako podpůrný materiál je využíváno Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.

Záměry mateřské školy k dalšímu rozvoji v oblasti vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí

jazyka

Využití seminářů DVPP

termín

průběžně

pořízení didaktických pomůcek a materiálů

průběžně

zařazení dětí do stejné třídy /5 dětí/

září

Zpracování plánů ped. podpory a konzultace s rodiči

říjen

Využívání spolupráce s organizací Meta

průběžně

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

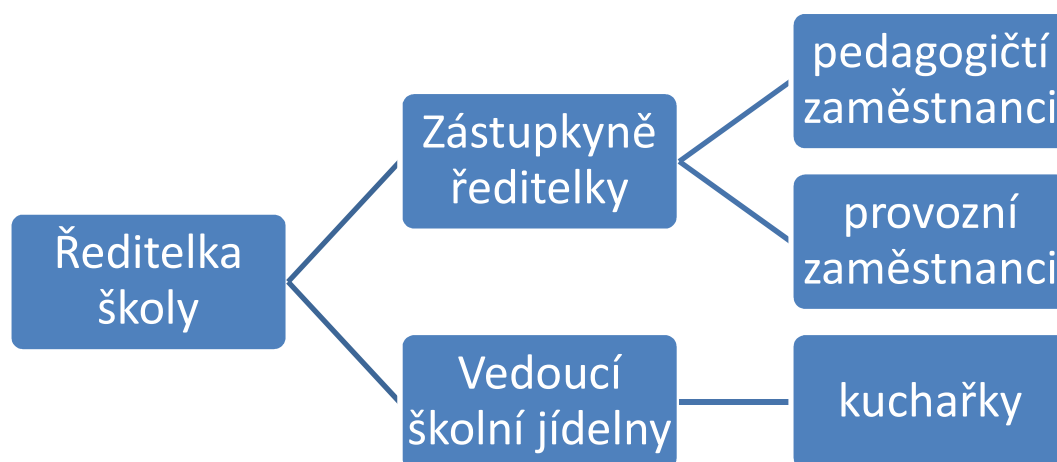
4.1 Vnitřní uspořádání školy a tříd

V souvislosti se zřízením odloučeného pracoviště na ulici Bzenecká 23 má mateřská škola celkem šest tříd. V každé budově jsou tři třídy. Názvy tříd v budově Prušánecká zůstávají stejné, tedy Berušky, Sluníčka, Sovičky, názvy na odloučeném pracovišti jsou shodné s barvami ve třídách.

Každá třída je věkově smíšená a naplňuje se do počtu dětí v závislosti na velikosti plochy, v souvislosti s hygienickými předpisy. Ve všech třídách jsou vytvořena centra aktivit (CA). V rámci vzdělávání probíhá ve všech třídách práce s keramickou hlinou a předškolákům je nabízena výuka hry na zobcovou flétnu. Třídy si vytvářejí TVP v souladu se ŠVP PV školy.

Ve spolupráci s externími lektory probíhá výuka plavání a lyžování.

Organizační schéma školy

4.2 Pravidla pro přijímání dětí

MŠ se řídí pravidly pro přijímání dětí, která stanovil Magistrát města Brna. Zápis probíhá elektronicky. Dítě je do MŠ přijímáno na základě žádosti zákonných zástupců a to i v průběhu školního roku, pokud má škola volné místo.

4.3 Pravidla pro individuální vzdělávání

Individuální vzdělávání upravuje § 34b školského zákona. Dítě na základě žádosti rodičů nenavštěvuje MŠ. Pravidla jsou upravena ve Školním řádu. Rodiče mají k dispozici informace o oblastech, ve kterých se má dítě vzdělávat. V měsíci prosinci je pak takové dítě pozváno ke konzultaci, která slouží k vyhodnocení průběhu vzdělávání a na jejímž základě jsou rodičům doporučeny další možnosti rozvoje dítěte.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5.1 Základní charakteristika programu „Začít spolu“

Vzdělávací program Začít spolu klade důraz na individuální přístup k dítěti, spolupráci s rodinou v oblasti výchovy a vzdělávání. Intenzivně rozvíjí tři klíčové životní dovednosti dnešní doby:

**komunikaci
spolupráci
řešení problémů**

Umožňuje a podporuje začlenění dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Jeho principem je celostní přístup k učení, tedy klade důraz na projektové učení a podnětné prostředí ve třídě. Součástí je sebehodnocení dětí – reflexe. Práce v centrech aktivit posiluje u dítěte rozvoj kognitivních dovedností. Jedním ze základních předpokladů pro naplňování principů tohoto programu je svobodná volba dítěte a odpovědnost za vlastní učení.

Připravujeme děti na to, aby se v budoucnu aktivně zajímaly o učení, uměly se samy a efektivně učit, učení je bavilo a nebylo pro ně spojeno s nadměrným stresem. Zaměřujeme se na vnitřní motivaci k učení.

Mezi další cíle, které pomáhají rozvíjet tyto schopnosti, patří:

- **přijímat změny a aktivně se s nimi vyrovnávat**
- **kriticky myslet a umět si vybírat, nést za svou volbu odpovědnost**
- **rozpoznávat problémy a řešit je**
- **být tvůrčí, mít představivost**
- **sdílet zájem a odpovědnost vůči společenství**
- **podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost a pohodu.**

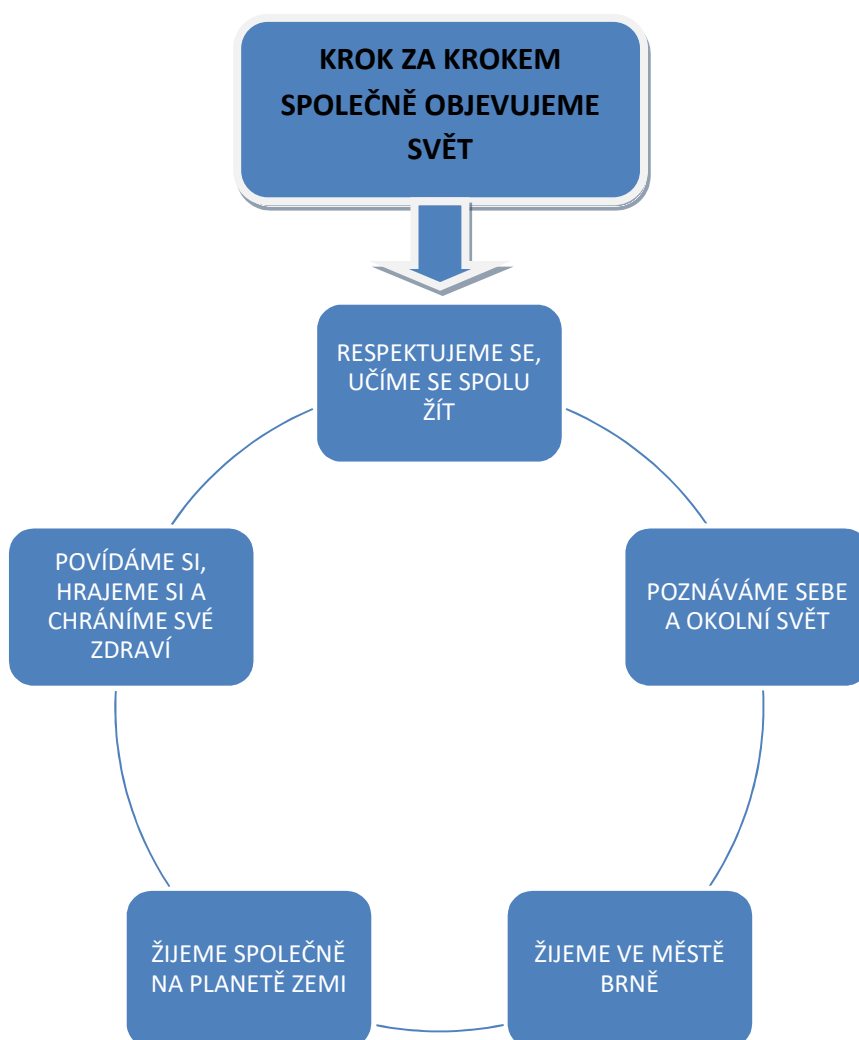
5.2 Klíčové oblasti pedagogické práce ve vzdělávacím programu „Začít spolu“

- **Komunikace** – smysluplná a zdvořilá výměna informací mezi všemi účastníky výchovného a vzdělávacího procesu pomáhá utvářet komunikativní kompetenci a má vliv na pozitivní sebepojetí dětí
- **Rodina a komunita** – vytvoření podmínek pro fungující partnerský vztah s rodiči dětí, rozvíjení různých forem spolupráce
- **Inkluze** – společné vzdělávání pro všechny děti bez ohledu na jejich etnickou nebo náboženskou příslušnost a úroveň schopností
- **Hodnocení a plánování výuky** – respektování jedinečnosti každého dítěte, vytváření dlouhodobých a krátkodobých plánů vzdělávání na základě systematického pozorování
- **Výchovné a vzdělávací strategie** – využívání nejrozličnějších vývojově přiměřených aktivit, které směřují k utváření klíčových kompetencí dětí
- **Učební prostředí** – pečlivé zvažování uzpůsobení prostoru pro bezpečný pohyb dětí při skupinových i samostatných aktivitách, přizpůsobení potřebám různých věkových skupin
- **Profesní rozvoj** – klíčová součást celoživotního vzdělávání, osvojování si nových poznatků prostřednictvím literatury, informačních zdrojů a seminářů

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

6.1 Práce s integrovanými bloky (tématy)

Integrované bloky (IB) vychází ze ŠVP, vždy zahrnují všechny vzdělávací oblasti, okruhy činností, očekávané výstupy a charakteristiku hlavního smyslu. Jsou východiskem pro zpracování a realizaci třídních vzdělávacích plánů. Tyto integrované bloky rozpracováváme do třídních podtémat (tematické plány). Integrované bloky jsou průřezové a záleží na schopnostech, zájmu a délce s přihlédnutím k potřebám dětí a jejich optimálnímu rozvoji. Realizace vzdělávání v IB slouží k rozvoji a dosažení klíčových kompetencí. Průběžně provádíme evaluaci tematického plánu.

1. Integrovaný blok: Respektujeme se, učíme se spolu žít

Charakteristika

Zaměříme se na snadnější adaptaci nových dětí, jejich seznámení s prostředím mateřské školy, zaměstnanci a režimem dne, začlenění dětí do kolektivu třídy, vzájemnou pomoc a podporu při všech činnostech. Budeme rozvíjet počínající kamarádské vztahy. Vytvoříme si pravidla soužití a upevníme základní společenské návyky. Seznámíme se s tím, jak funguje naše tělo a také navštívíme svět vědy a techniky.

Klíčové kompetence – k jakým znalostem, dovednostem, postojům blok směřuje

Kompetence k učení

- *soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů*
- *odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých*

Kompetence k řešení problémů

- *řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého*
- *nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu*

Kompetence komunikativní

- *ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog*
- *dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)*

Kompetence sociální a personální

- *samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej*
- *dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy*

Kompetence činnostní a občanské

- *učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat*
- *dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky*
- *spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat*

Vzdělávací oblasti

Dítě a jeho tělo DT 1	- sebeobsluha, základní poznatky o lidském těle – orgány a jejich funkce
Dílčí vzdělávací cíle	➤ uvědomění si vlastního těla ➤ osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
Vzdělávací nabídka	➤ jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod. ➤ činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
Očekávané výstupyDT 1.1	➤ zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
DT 1.2	➤ zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
DT 1.3	➤ pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

Dítě a jeho psychika DP 1	- osobnost dítěte, lidské vlastnosti, každý jsme jiný
Dílčí vzdělávací cíle	➤ rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) ➤ rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) ➤ posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) ➤ poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
Vzdělávací nabídka	➤ poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů ➤ vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo ➤ hry nejrozličnějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity) ➤ řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant ➤ hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem

	paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové) ➤ hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové) ➤ spontánní hra ➤ činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné ➤ činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní ➤ činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
Očekávané výstupy DP1.1 DP 1.2 DP 1.3 DP 1.4 DP 1.5 DP 1.6 DP 1.7 DP 1.8 DP 1.9 DP 1.10 DP 1.11 DP 1.12 DP 1.13 DP 1.14 DP 1.15 DP 1.16 DP 1.17	➤ správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči ➤ pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno ➤ vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách ➤ vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) ➤ záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost ➤ poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno ➤ přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje ➤ řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ ➤ nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným ➤ vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim ➤ odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory ➤ uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je ➤ rozhodovat o svých činnostech ➤ ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování ➤ uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) ➤ prožívat radost ze zvládnutého a poznaného ➤ vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení

Dítě a ten druhý DD	- prostředí MŠ, pravidla vzájemného soužití
Dílčí vzdělávací cíle	➤ seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému ➤ osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
Vzdělávací nabídka	➤ běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým ➤ aktivity podporující sbližování dětí ➤ činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
Očekávané výstupy DD1.1 DD 1.2 DD 1.3	➤ navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho ➤ dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla ➤ respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.

Dítě a společnost DS	- pravidla společenské komunikace
Dílčí vzdělávací cíle	➤ poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí ➤ rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
Vzdělávací nabídka	➤ běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování ➤ aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy ➤ spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
Očekávané výstupy DS 1.1 DS 1.2	➤ uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) ➤ začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a

DS 1.3	dovednosti ➤ adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
---------------	--

Dítě a svět DaS	- věda a technika, pokusy a objevy
Dílčí vzdělávací cíle	➤ vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
Vzdělávací nabídka	➤ praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává ➤ kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
Očekávané výstupy DaS 1.1	➤ porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

2. Integrovaný blok: Povídáme si, hrajeme si a chráníme své zdraví

Charakteristika

V tomto integrovaném bloku se společně zaměříme na ochranu zdraví a bezpečí, během celého dne. Naším záměrem je, aby dítě vědělo, které činnosti a aktivity jej mohou ohrozit a dokázalo si s těmito situacemi samostatně poradit. Společně budeme vytvářet povědomí o mezilidských vztazích a hodnotách. Pozitivní motivací budeme děti podněcovat ke sdělování zážitků, z jejich světa. Budeme je motivovat k tomu, aby více spontánně komunikovaly, pojmenovávaly věci kolem sebe a činnosti, které dělají.

Klíčové kompetence – k jakým znalostem, dovednostem, postojům blok směřuje

Kompetence k učení

- *klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo*

Kompetence k řešení problémů

- *řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost*
- *užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích*

Kompetence komunikativní

- *dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)*
- *ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní*

Kompetence sociální a personální

- *chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování*

Kompetence činnostní a občanské

- *má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých*
- *má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat*

Vzdělávací oblasti

Dítě a jeho tělo DT	- ochrana zdraví a bezpečí
Dílčí vzdělávací cíle	➤ osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí ➤ vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
Vzdělávací nabídka	➤ hudební a hudebně pohybové hry a činnosti ➤ činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
Očekávané výstupy DT 2.1 DT 2.2	➤ rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých ➤ mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Dítě a jeho psychika DP	- jak se dorozumíváme
Dílčí vzdělávací cíle	➤ osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické) ➤ osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla) ➤ rozvoj schopnosti sebeovládání ➤ rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
Vzdělávací nabídka	➤ artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti ➤ společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.) ➤ poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů ➤ přednes, recitace, dramatizace, zpěv ➤ grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen ➤ prohlížení a „čtení“ knížek ➤ sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte ➤ dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)

Očekávané výstupy DP 2.1 DP 2.2 DP 2.3 DP 2.4 DP 2.5 DP 2.6 DP 2.7 DP 2.8 DP 2.9	➤ domluvit se slovy i gesty, improvizovat ➤ učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) ➤ sledovat a vyprávět příběh, pohádku ➤ chápat slovní vtip a humor ➤ poznat některá písmena a číslice, popř. slova ➤ poznat napsané své jméno ➤ projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon ➤ těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním ➤ zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
--	---

Dítě a ten druhý DD	- vztahy mezi lidmi (pozitivní i negativní)
Dílčí vzdělávací cíle	➤ vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
Vzdělávací nabídka	➤ sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy ➤ četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
Očekávané výstupy DD2.1 DD 2.2	➤ porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad ➤ uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

Dítě a společnost DS	společenské role (dítě, dospělý, rodič, učitelka, role dané povoláním, se kterým se setkáváme)
Dílčí vzdělávací cíle	➤ vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
Vzdělávací nabídka	➤ <i>tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu</i> ➤ receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének) ➤ hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává

Očekávané výstupyDS 2.1 DS 2.2 DS 2.3	➤ pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat ➤ porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých ➤ chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
--	--

Dítě a svět DaS	- co nás ohrožuje
Dílčí vzdělávací cíle	➤ rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám ➤
Vzdělávací nabídka	➤ poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím ➤ práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
Očekávané výstupy DaS 2.1 DaS 2.2	➤ zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) ➤ uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

3. Integrovaný blok: Poznáváme sebe a okolní svět

Charakteristika

Děti mají možnost se učit pečovat o osobní zdraví a vlastní bezpečnost, odhadovat rizika svých nápadů, rozvíjí své zdraví aktivním pohybem a zdravými životními návyky. Všichni jsme lidé, ale každý z nás je jiný člověk. Lidé jsou různí a chovají se různě. Děti mají možnost učit se poznávat samo sebe a připravovat se na budoucí role. Zajímají se o svět lidí, jejich kulturu a lidské zvyky, rozmanitosti a proměny. Získávají povědomí o lidech z různých společenství a okolním světě, mají příležitost porovnat svůj den s tím, jak ho tráví rodiče. Seznamují se s různými profesemi a mají možnost si uvědomit, že každý může a potřebuje být užitečný. Vedeme děti k uvědomění si rozdílů mezi živou a neživou přírodou.

Klíčové kompetence – k jakým znalostem, dovednostem, postojům blok směřuje

Kompetence k učení

- *uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení*

Kompetence k řešení problémů

- *rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit*
- *chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit*

Kompetence komunikativní

- *domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci*
- *komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou*

Kompetence sociální a personální

- *uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky*
- *spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim*

Kompetence činnostní a občanské

- *odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem*
- *si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu*
- *dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)*

Vzdělávací oblasti

Dítě a jeho tělo DT	- žijeme zdravě
Dílčí vzdělávací cíle	➤ rozvoj fyzické i psychické zdatnosti ➤ osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě ➤ vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
Vzdělávací nabídka	➤ konstruktivní a grafické činnosti ➤ zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení) ➤ příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
Očekávané výstupy DT 3.1 DT 3.2 DT 3.3 DT 3.4 DT 3.5	➤ zachovávat správné držení těla ➤ koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou ➤ vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu ➤ ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem ➤ mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

Dítě a jeho psychika DP	- pojmy a souvislosti
Dílčí vzdělávací cíle	➤ rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu ➤ vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení ➤ rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat ➤ rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
Vzdělávací nabídka	➤ hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest ➤ záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí ➤ motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností ➤ spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty ➤ smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod. ➤ námětové hry a činnosti ➤ hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i

	v rovině
Očekávané výstupy DP3.1	➤ sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
DP 3.2	➤ utvořit jednoduchý rým
DP 3.3	➤ poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
DP 3.4	➤ vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
DP 3.5	➤ postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
DP 3.6	➤ chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

Dítě a ten druhý DD	- vztahy mezi lidmi
Dílčí vzdělávací cíle	➤ rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
Vzdělávací nabídka	➤ společenské hry, společné aktivity nejrozumnějšího zaměření ➤ hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého ➤ společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
Očekávané výstupy DD 3.1	➤ přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
DD 3.2	➤ odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
DD 3.3	➤ uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

Dítě a společnost DS	- rodina a společnost
Dílčí vzdělávací cíle	➤ rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
Vzdělávací nabídka	➤ aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí ➤ hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických

	ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
Očekávané výstupy DS 3.1 DS 3.2 DS 3.3	➤ vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) ➤ utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti) ➤ vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Dítě a svět DaS	- ochrana životního prostředí
Dílčí vzdělávací cíle	➤ osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy ➤ rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
Vzdělávací nabídka	➤ praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami) ➤ pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.) ➤ ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
Očekávané výstupy DaS 3.1 DaS 3.2	➤ mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí ➤ pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

4. Integrovaný blok: Žijeme společně na planetě Zemi

Charakteristika

Zaměříme se na činnosti směřující k prevenci úrazů, ochraně osobního zdraví a bezpečí. Využijeme přírody kolem nás, která dítě bezprostředně obklopuje k uvědomění si, čeho jsou součástí a jak pozitivně působit na přírodu, planetu Zemi – ekologie - Den země. Seznámíme se českými tradicemi, zvyky – sejdeme se na společných tvořivých dílnách s rodiči. Vytvoříme povědomí o existenci ostatních kultur a národností. Budeme rozvíjet schopnosti k učení a práci s informacemi, schopnosti záměrně řídit své chování a ovlivňovat situaci.

Klíčové kompetence – k jakým znalostem, dovednostem, postojům blok směřuje

Kompetence k učení

- *učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům*

Kompetence k řešení problémů

- *zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti*

Kompetence komunikativní

- *ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jím učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku*

Kompetence sociální a personální

- *při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout*
- *je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným*

Kompetence činnostní a občanské

- *chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá*
- *ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit*

Vzdělávací oblasti

Dítě a jeho tělo DT	- ochrana osobního zdraví a bezpečí
Dílčí vzdělávací cíle	➤ vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
Vzdělávací nabídka	➤ příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
Očekávané výstupy DT 4.1	➤ zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika DP	- číselné a matematické pojmy
Dílčí vzdělávací cíle	➤ vytváření základů pro práci s informacemi ➤ získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
Vzdělávací nabídka	➤ činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika) ➤ konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.) ➤ činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.) ➤ činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce) ➤ činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci ➤ činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
Očekávané výstupy DP 4.1	➤ vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimat si (nového, změněného, chybějícího)

DP 4.2	➤ zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
DP 4.3	➤ rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
DP 4.4	➤ chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
DP 4.5 DP 4.6	➤ sledovat očima zleva doprava ➤ být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
DP 4.7	➤ vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
DP 4.8	➤ zorganizovat hru

Dítě a ten druhý DD	- pravidla chování v přírodě, zvířecí rodina
Dílčí vzdělávací cíle	➤ ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
Vzdělávací nabídka	➤ hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod. ➤ hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
Očekávané výstupy DD4.1 DD 4.2	➤ bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. ➤ chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost DS	- naše vlast, jiné země a národy
Dílčí vzdělávací cíle	➤ vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

	➤ rozvoj společenského i estetického vkusu
Vzdělávací nabídka	➤ aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
Očekávané výstupy DS 4.1 DS 4.2	➤ chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé ➤ uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

Dítě a svět DaS	- rozmanitost přírody a světa (Země, vesmír, živá a neživá příroda, přírodní jevy)
Dílčí vzdělávací cíle	➤ poznávání jiných kultur ➤ pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
Vzdělávací nabídka	➤ přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období) ➤ využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice ➤ smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
Očekávané výstupy DaS 4.1	➤ vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o

DaS 4.2	existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) ➤ rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
----------------	--

5.Integrovaný blok: Jak se žije v našem městě

Charakteristika:

Budeme posilovat prosociální chování dětí ve vztahu k ostatním lidem v rodině i v MŠ, povedeme je k pomoci slabším. Děti se budou seznamovat s různými předměty a učit se pracovat s některými pomůckami a náčiním, budeme se učit chápat časové pojmy. Děti se seznámí se sídlištěm Vinohrady jako místem, ve kterém žijí, a jeho nejbližším okolím. Ve městě Brně budeme poznávat některé památky, navštívíme výstavy a divadla. V MŠ budeme pořádat různé slavnosti a kulturní akce. Povedeme děti k samostatnému vyjadřování, rozvoji slovní zásoby a schopnosti obhajování vlastních názorů.

Klíčové kompetence – k jakým znalostem, dovednostem, postojům blok směřuje

Kompetence k učení

- *má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije*

Kompetence k řešení problémů

- *všimá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem*

Kompetence komunikativní

- *průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím*

Kompetence sociální a personální

- *dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost*
- *napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí*

Kompetence činnostní a občanské

- *zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění*
- *chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky*
-

Vzdělávací oblasti

Dítě a jeho tělo DT	- věci kolem nás
Dílčí vzdělávací cíle	➤ rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí ➤ rozvoj a užívání všech smyslů
Vzdělávací nabídka	➤ lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.) ➤ manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
Očekávané výstupy DT 5.1 DT 5.2 DT 5.3	➤ zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) ➤ vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) ➤ ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

Dítě a jeho psychika DP	- předměty a jejich vlastnosti, elementární časové pojmy
Dílčí vzdělávací cíle	➤ rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) ➤ získání relativní citové samostatnosti
Vzdělávací nabídka	➤ komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv ➤ samostatný slovní projev na určité téma ➤ přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování ➤ estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další) ➤ cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti) ➤ vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo ➤ činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení ➤ hry na téma rodiny, přátelství apod. ➤ činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod. ➤ výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
Očekávané výstupy DP 5.1 DP 5.2 DP 5.3 DP 5.4 DP 5.5	➤ porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) ➤ formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat ➤ učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) ➤ učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) ➤ popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)

DP 5.6	➤ přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
DP 5.7	➤ uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
DP 5.8	➤ prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)

Dítě a ten druhý DD	- spolupráce, respekt
Dílčí vzdělávací cíle	➤ posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.) ➤ rozvoj kooperativních dovedností
Vzdělávací nabídka	➤ kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách ➤ aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.) ➤ činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
Očekávané výstupy DD5.1	➤ chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
DD 5.2 DD 5.3	➤ spolupracovat s ostatními ➤ vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

Dítě a společnost DS	- kultura a umění
Dílčí vzdělávací cíle	➤ seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije ➤ vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Vzdělávací nabídka	➤ různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích ➤ přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.) ➤ setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
Očekávané výstupy DS 5.1 DS 5.2 DS 5.3	➤ dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově ➤ zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. ➤ vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

Dítě a svět DaS	- nejbližší prostředí, v němž žijeme, látky a jejich vlastnosti
Dílčí vzdělávací cíle	➤ seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu ➤ vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
Vzdělávací nabídka	➤ přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety ➤ aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů) ➤ sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé ➤ hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
Očekávané výstupy	➤ orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě

DaS 5.1	tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
DaS 5.2	➤ osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
DaS 5.3	➤ mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

6.2 Další projekty v MŠ

Keramické tvoření – příloha 1

Hra na sopránovou zobcovou flétnu – příloha 2

Logopedická prevence – příloha 3

Edukativně – stimulační skupiny – příloha 4

6.3 Třídní vzdělávací programy

Obsah TVP

1. Třídní integrované bloky – plány
2. Portfolia dětí
3. Diagnostiky a plánování rozvoje, záznamy z konzultací s rodiči – 2x ročně
4. Pravidla (dohody) vzájemné komunikace, třídní rituály
5. Plán pořízení učebních pomůcek, zápisy z třídních schůzek, mimořádné individuální konzultace s rodiči, charakteristika třídy
6. Složka – co čteme, říkadla, básničky, písničky
7. Portfolio učitele

Vytváříme podmínky pro prožitkové učení, individuální i kooperativní učení. K tvorbě plánů využíváme společnou předlohu.

Plánování TIB probíhá společně s dětmi. Učitelka klade evokační otázky a na základě zjištění plánuje s dětmi nabídku do center aktivit (CA) a společné činnosti. Děti si zpravidla samy zakreslují do plánu CA dané činnosti. Děti se samy rozhodují, ve kterém centru budou pracovat v ten daný den. Nabídka činností v CA je vždy připravena s ohledem na potřeby dětí a je upravována na základě zpětné vazby.

Hodnocení TIB (činností v CA) probíhá průběžně v reflexním kruhu denně, následně po skončení IB probíhá evaluace toho, jaké dovednosti děti získaly, jakých kompetencí dosáhly. Při evaluaci využíváme KOVy, poznatky zaznamenáváme do portfolií dětí.

7. EVALUACE

7.1 Systém vnitřní evaluace MŠ

Hodnocení má stanovená pravidla:

- účastní se všichni zaměstnanci
- jsou vypracovány dotazníky s hodnotící škálou
- 1x ročně jsou rodičům k dispozici dotazníky spokojenosti

Pravidelně je na základě evaluace zpracována analýza současného stavu a plán realizace zlepšení situace.

7.2 Tabulka autoevaluace – jak, co, jak často

Co hodnotíme	Metody hodnocení	Kritéria hodnocení	Kdy	kdo	výstup
ŠVP Soulad ŠVP a TVP s RVP PV	dotazník	naplňování cílů zpracování ŠVP	6/2022 6/2023 6/2024	všichni zaměstnanci	Vlastní hodnocení školy (zpracovává ředitelka)
Plnění cílů ŠVP	dotazník č.	záměry	červen	všichni zaměstnanci	Údaje o MŠ
TVP, zpracování TIB	hospitace	propojenost cílů a obsahu vzdělávání	leden	ředitelka	Zápis z hospitace
Podmínky vzdělávání	dotazník	kvalita podmínek vzdělávání	červen	všichni zaměstnanci	Vlastní hodnocení školy - ředitelka
Duhová kniha Komunikace Rodina a komunita	autoevalua ce hospitace autoevalua ce hospitace	Indikátory 1.1.1 – 1.1.6 2.1.1. – 2.1.3.	Leden červen	učitelé	Zápis z pedagogické rady a pololetní hodnocení TVP Portfolio učitele
Klima školy, zaměstnanci	porady	dodržování Směrnic, Školního řádu a Provozního řádu	leden	vedoucí školní kuchyně, zástupkyně řed.	Zápisy z porad a kontrolní činnosti

Mateřská škola Prušánecká 8, Brno, příspěvková organizace
Krok za krokem společně objevujeme svět

Pedagogické a provozní porady	rozhovor a rozbor	realizace stanovených cílů	plán porad	vedoucí školní kuchyně, zástupkyně řed.	Vlastní hodnocení školy - ředitelka
Řízení školy	dotazník	kvalita výchovně vzdělávacích cílů	červen	učitelé	Vlastní hodnocení školy – ředitelka
Profesní růst zaměstnanců	rozhovory rozbor	plán dalšího vzdělávání	říjen	všichni zaměstnanci	Hodnocení a výstupy ze vzdělávání
Autoevaluace učitelek	analýza portfolia	portfolia učitelů	červen	učitelky	Plán osobního rozvoje
Práce zaměstnanců	záměrné pozorování	plán hospitací a kontrolní činnosti	listopad květen	vedoucí zaměstnanci	Zápis z hospitace Zápis z kontrol
Roční plán	analýza	cíle a závěry	červen	ředitelka	Závěrečná zpráva
Hodnocení průběhu vzdělávání	dotazník	pedagogický styl, TVP, profesionalit a učitelek	červen	učitelky	Vlastní hodnocení školy - ředitelka
TIB	evaluační list	plánování, evaluace, výsledky	vždy po skončení TIB	učitelky	Evaluační záznam, průběžné poznámky, individuální plány dětí
Hodnocení TVP, hodnocení TIB,	analýza	Klíčové kompetence	leden červen	třídní učitelky	Písemná zpráva projednaná na ped. radě
Práce v CA	rozbor hospitací	příprava činností, nabídka pomůcek, motivace dětí, aktivita dětí	listopad	učitelé	Pedagogická rada – listopad Zápis z pedagogické rady

Mateřská škola Prušánecká 8, Brno, příspěvková organizace
Krok za krokem společně objevujeme svět

Další projekty	analýza	Keramika Flétna Logopedie ESS	únor červen	pověření učitelé	Písemná zpráva
Hodnocení výsledků vzdělávání	portfolia přehled o rozvoji dítěte	výstupy kompetence diagnostiky	prosinec červen	učitelé	Vlastní hodnocení školy - ředitelka

Individualizace Záznamy o individuálních pokrocích dítěte	pozorování rozbor	četnost průkaznost popisnost	Prosinec červen	učitelé ředitelka	Záznamové archy, záznamy v TK, poznámky z průběžného pozorování, Evaluační listy TIB, PLPP, IVP
Práce dětí	analýza portfolia	výkres, PL, práce dětí	prosinec červen	učitelé ředitelka	Písemná zpráva projednaná na ped. radách
Předcházení poruchám učení	diagnostické listy	Kompetence dětí očekávané výstupy	říjen	učitelé	Individuální plán dítěte
Výsledky vzdělávání	analýza	Klíčové kompetence dětí, předškoláků	leden červen	učitelé	Písemná zpráva projednaná na ped. radách

8. PŘÍLOHY – neveřejné

Podklady pro zpracování ŠVP:

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, č. j. MSMT-38628/2016-1, ze dne 1. 1. 2018

ŠVP PV, č. j. 158/2018

Inspekční zpráva ČŠI, č.j. ČŠIB-135/17-B, ze dne 14. 3. 2017

Vlastní hodnocení školy, srpen 2023

Konkretizované očekávané výstupy, č.j. MSMT-9482/2012-22

Desatero pro rodiče dětí předškolního věku, č.j. MSMT-9482/2012-22

Individualizace v mateřské škole, 2015

Kompetentní učitel 21. století – Mezinárodní profesní rámec kvality ISSA - 2011